

sjónarmið

Sjónarmiðið í dag um »ferðslu og ferðslutrygð« hefur Atli Jensen, leiðari av Bileftirlitinum, skrivað. Hini Sjónarmiðini í röðini hava Ólívur Næss, Oddváll Nættestad og Jóhann Mortensen skrivað

Atli Jensen, stjóri á Bileftirlitinum

Bøtt frálæra vil fækka um óhappini

Eru ferðsluvánlukkur og ferðsludráp ein sjúka, sum hoyrir samtiðini til, og eru tað so vit, sum annars sigast at hava virðing fyri mannarætti, sum góðtaka, at ósek menniskju verða meiðsl-að og týnd?

Er tað ikki ein hættislig samfelagssjúka at eiga met í læstaðum og dripnunum í ferðsluni — átta menniskju í ár og av teimum trý børn — og er tað ikki óhugnaligt at hava barnadeildir á sjúkrahúsum okkara við so nógvum ferðslulæstaðum børnum?

Barnalæknin Odmar Færo visir í seinasta leygdagblaði á, hvussu stóran týðning fyrirbyggjandi arbeiðið hevur á barnasjúkum. Ferðslusjúkan krevur størri fyrirbyggjandi arbeiði enn tað, sum higartil er og verður gjørt!

Metnin hjá okkum og kanningar, gjørdar í øðrum londum, geva ábending um, at tað í flestu forum er ferarin av akfarinum sjálvur, sum er orsökini til óhappið!

Hesin veruleiki er

orsøkin til, at menn nú eru farnir at lóggeva og skipa fyri umfatandi frálæru um ferðslu og um koyring. Hetta bæði á teoretiska og koyritekniska økinum.

Í frágreiðing, sum OECD fyrir stuttum hevur givið út, verður m.a. sagt, at tað internationalt verður arbeitt við ferðsluspurningum í nógvum ymiskum londum, men hóast litla og onga samskipan av hesum arbeiði, so er tað stór líkheit millum tær niðurstøður, sum menn eru komnir til viðvíkjandi brekum við núverandi ferðslu útbúgving og um hvussu ábøtur viðvíkjandi læruni kunnu skipast.

Hendan felags fatanin kann í stuttum sigast at vera henda:

Tey, sum er atvoldin til og gera flestu óhappini, eru ung og ferarar við ongari og litlari erfaring í ferðslu.

Tá óhappini eru framd av ósketni og manglandi kunnleika, verður hildið at vera rimuligt, at minka um óhappini við at bøta um frálæruna.

Í teorifrálæruni og undir koyrivenjingunum hava vit lært um, hvussu ferðslan eigur at vera samstarv, soleiðis at frálæra og roynd kann falla væl saman. Men harnæst er átroðkandi neyðugt við ábótum við at læra næmingarnar um beiskar veruleikar sum fram eru farnir í ferðsluni, um orsøkina til ólukkuna og um umstøðurnar, tá tær fóru fram.

Næmingarnir eiga at fáa kunnleika um teir vandar og tær umstøður, sum ofta hava havt samband við óhapp. Somuleiðis eiga næmingarnir at venjast til at vísa hógv, fyrivarni og læra at meta um ferðslustøðuna. Í hesum sambandi er neyðugt at geva frálæru í at snúgvast undan í teimum ymiskum fyrirkomandi vandastøðunum.

Ábøtur fáast somuleiðis við at brúka pedagogiskar fyriskipanir, sum verða brúktar innan onnur útbúgvingareki.

Tað má sostatt fyrir allar partar fáast vissa fyrir, at samband er millum koyrifrálæruna

og royndina. Millum læra og næming og sakkona eigur somuleiðis at vera gott samstarv, soleiðis at frálæra og roynd kann falla væl saman.

Fyri at stuðla frálæruni er neyðugt við góðum umstøðum. Til ta teoretisku læruna skulu pedagogisk eignað amboð vera tøk og til koyringina er neyðugt við koyribreytum.

Vist verður á, at tryggjast má samband millum teoretisku og praktisku frálæruna, soleiðis at skilja, at spurningar, sum hava við hvønn annan at gera, verða viðgjørdir nøkulunda samstundis í teori og í koyrifrálæruni.

At norðurlond eru framlagað sammett við OECD-rapportina er at fegnast um. Longu fyrir fleiri árum síðan, hevur Norska kenslumálaráðið stov nsett koyrilærarseminarium í Stjørdal, sum hevur samstarv við universitetið í Trondheimi.

Danska fólkatingið fer í heyst at viðgera eitt álit um »køreuddannel-

se« og hon fevnir m.a. um:

- 1) Teoretisk undervisning í lovkundskab og risikolære.
- 2) Praktisk undervisning i grundlæggende beherskelse af køretøjet på lukket øvelsesplads.
- 3) Praktisk undervisning i sikker og hensynsfuld kørsel på almindelig vej under overholdelse af færdselsreglerne, suppleret med 4) Øvelser på køretekniske anlæg, jfr. afsnit 4.4.

Ved undervisningens tilrettelæggelse bør det teoretiske stof i størst mulig udstrækning kædes sammen med de praktiske øvelser, således at eleverne nogenlunde samtidigt bliver præsenteret for de samme færdselsproblemer set fra den teoretiske og fra den praktiske side.

Køreuddannelsen har i sagens natur traditionelt haft sit tyngdepunkt i opøvelsen af praktiske færdigheder. Det må derfor anses for mest hensigtsmæssigt at lade den praktiske undervisningsforløb være bestemmende for, hvordan den teoretiske undervisning tilrettelægges. Dette medfører en ændret disponering af teoristoffet i forhold til tidligere.

Den praktiske undervisning bør begynde på en

lukket øvelsesplads, hvor eleven uden at skulle beskæftige sig med færdselsregler eller andre trafikanters tilstedeværelse kan indøve en grundlæggende beherskelse af køretøjet. Den tilsvarende teoriundervisning bør derfor omfatte lovstof vedrørende køretøjets indretning og udstyr og vedrørende føreren samt dertil knyttede emner i risikolære.

Um okkara egnu viðurskifti á koyrilæraraðkinum er í stuttum at siga, at koyriskúlarnir og Bileftirlitið arbeiða lutvist og eftir førimumi eftir norskar fyrirmynd.

Samanumtikið er tað m.a. mitt sjónarmið, at pressan — útvarp og bløð — eiga at gerast nógv meira virkin og søkjandi fyrir at lýsa ferðslumisgerðir. Sum dæmi er hálka ikki umbering fyrir óhappi! at gera eina koyribreyt — hálkubreyt — er harðliga tiltrøngt. Hon hevði minkað um ferðsluóhappini, at allar góðar kreftir eiga at taka saman um og ágangi, framdur í ferðsluni, tí slíkur er brot á mannarætt!

Sendið
lesarabrevini

til
Sosialin